

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W kwartale miesięcznie 70 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwy w komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostaw gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dzień ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadawanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 80 gr. na pierwszej str. 60 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym ogłoszeniu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przesłane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 7

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 15 stycznia 1935r.

Rok XVI

Obustronna korzyść

Dekrety oddłużeniowe uwzględniają interes dłużników i wierzycieli

W związku z ostatnimi dekrety oddłużeniowymi, zmierzającymi do ostatecznego uregulowania zadłużenia rolnictwa i samorządów, dają się słyszeć głosy, że dekrety te ograniczają i uszczuplają „prawo wierzycieli”. Sugeruje się, że ulgi wprowadzone temi dekrety dla gospodarzy rolnych i samorządów, uniemożliwiają wierzycielom przemysłowym, kupieckim i osobom prywatnym odzyskanie ich należności.

Tego rodzaju twierdzenia i sugestje są z gruntu fałszywe. Oczywiście, że każda ulga, przyznana dłużnikowi, znajduje swój odpowiednik w ograniczeniu możliwości egzekwowania przez wierzyciela kwoty dłużnej. Jeżeli dekret postanawia, że pożyczono, na przykład, rolnikowi przed 1 lipca 1932 r. 1000 zł rozkłada się na 28 półrocznych rat, to oczywiście wierzyciel nie może odzyskać zaraz całego tysiąca złotych, ale musi się zgodzić na zapłatę w ratach dekretem przewidzianych. Podobnie, jeśli Urząd Rozjemczy czy samorządowa komisja oddłużeniowa uzna za wskazane rozłożyć na raty kwotę długu i zmniejszyć jego oprocentowanie — to w przeświadczeniu wierzyciela może to wyglądać na uszczuplenie jego praw.

W praktyce będzie to jednak uszczuplenie natury czysto teoretycznej, dalekie od jakiegokolwiek pokrzywdzenia wierzyciela. Trzeba bowiem zdać sobie sprawę, że w znakomitej większości wypadków wszystkie te i tym podobne ulgi, przyznane dłużnikom, stosują się do należności, których wierzyciel wogóle nie może odzyskać. Czy można mówić o pokrzywdzeniu wierzyciela prywatnego, warsztatu przemysłowego, czy przedsiębiorstwa handlowego z powodu rozłożenia spłaty wierzycielności, odroczenia płatności na pewien okres, konwersji należności itd., jeżeli wierzyciel wogóle należności te przestał otrzymywać i w obecnej sytuacji gospodarczej dłużnika odzyskać ich nie może?

Głównym celem wszystkich naszych ustaw oddłużeniowych jest nie tylko ulga dla dłużnika. Chodzi również o stworzenie — przez wprowadzenie tych ulg — takiej sytuacji, w której dłużnik zacząłby płacić. Wiadomym jest przecież, że większość obecnych dłużników przestała płacić wbrew najlepszym swoim chęciom. Niewypłacalność dłużników jest konsekwencją zmniejszenia się dochodowości warsztatów pracy. Obecnie jednym z centralnych zagadnień polityki gospodarczej Państwa jest przywrócenie tym warszatom równowagi między ich dochodami i rozchodami.

Chodzi o to, aby dłużnik, którego dochód zmniejszył się, a rozchodowa pozycja zadłużenia pozostała w uprzedniej, przedkryzysowej wysokości, mógł przyjąć do siebie po wstrząsie kryzysowym i zaczął płacić. Dlatego stosuje się ulgi, które leżą nie tylko w interesie dłużnika, lecz również w najwyższym interesie wierzyciela. Inaczej wierzyciel mógłby wogóle nie odzyskać swych należności.

O pokrzywdzeniu wierzyciela nie może być mowy i z tego względu, że nasze ustawodawstwo oddłużeniowe bardzo mocno wypukliło zasadę nienaruszalności dłużnego kapitału. Rząd nie poszedł na generalną redukcję długów i uszanował całkowicie prawa wierzycieli prywatnych i instytucyj-

Ważne poprawki w nowej Konstytucji

Szereg nowych artykułów o niezawisłości sędziowskiej i swobodach obywatelskich

WARSZAWA. Dnia 11 bm. zakończyła swe prace senacka komisja konstytucyjna.

Posiedzeniu przewodniczył senator Targowski. Referował sen. Rostworowski. Konstytucję zmieniono w wielu punktach. W innych poprawiono ją tak, aby stosowanie jej nie otwarło drogi do samowoli administracyjnej. Poza to dokonano wielu poprawek stylistycznych i formalnych.

Włączono do Konstytucji nowy art. 52, który brzmi:

„1) Posel nie może sprawować mandatu senatorskiego.

2) Ustawa oznaczy urzędy i stanowiska, których przyjęcie pociąga za sobą utratę mandatu poselskiego.

3) Posłom nie wolno wykonywać czynności, nie dających się pogodzić ze sprawowaniem mandatu, pod skutkami, określonymi w ustawie”.

Nowy artykuł w rozdziale „Wymiar sprawiedliwości” brzmi:

„1) Sędziom mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, jeżeli ustawy inaczej nie stanowią.

2) Organizacją sądów, tudzież odrębne stanowisko sędziów, ich prawa i obowiązki oraz uposażenia określa ustawa”.

Bardzo ważny jest następny nowy artykuł:

„Sędzia nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego, ani zatrzymany bez nakazu sądu, chyba że został schwytany na gorącym uczynku”.

Sen. Rostworowski oświadcza dalej, iż w art. 51 zamiast trzech ustępów będzie sześć. Tu umieszczamy te swobody obywatelskie, których rzekomo nie chcieliśmy wprowadzać do Konstytucji. Uważaliśmy, że ustawa konstytucyjna stoi na gruncie obywatela wolnego, związanego z Państwem obowiązaniem do służenia temu Państwu, jako człowieka wolnego, która to wolność jest już nabytkiem dziesięciu lat. Sądziłmy więc, że ta rzecz nie musi być koniecznym wyrażona w Konstytucji. Ponieważ jednak prof. Makarewicz wyraził wątpliwość, że to może być rozumiane jako ostąpienie od czegoś, od czego nie za-

mierzamy odstąpić, dlatego wprowadzamy trzy nowe ustępy tej treści:

1) Żadna ustawa nie może zamykać obywatelowi drogi sądowej dla dochodzenia krzywdy lub szkody.

2) Poręcza się wolność osobistą i tajemnicę korespondencji.

3) Ustawa określa warunki, w jakich może być dokonana rewizja osobista lub domowa, albo naruszona tajemnica korespondencji.

Dalsze trzy ustępy zostały przeredagowane. W następnym artykule wprowadzamy bliższe określenie pojęcia „prawa łaski”.

W rozdziale X o administracji państwowej ważne jest postanowienie, że tylko podział na województwa wymaga aktu ustawodawczego. Także

uwzględniłmy w art. 57 postulat, że samorzady mają i muszą mieć w pewnych ograniczonych rozmiarach i w sposób ostrożny przyznane pewne upoważnienie w zakresie ustawodawczym na ich obszarze.

W głosowaniu przyjęto wszystkie poprawki referenta. Również przyjęto szereg poprawek sen. Makarewicza (Chr. Zj. Spół.) Odrzucono natomiast poprawkę senatora Horbaczewskiego (Ukr.), który domagał się autonomii dla ziem, zamieszkałych przez większość ukraińską.

Tak poprawiony projekt Konstytucji przyjęto w głosowaniu w całości. Przesłany będzie teraz Senatowi, który zajmie się nim w środę, 16 bm.

Głosowanie w zagłębiu Saary

Saarbrücken. Agencja Havasa donosi z Saarbrücken: Biura wyborcze rozpoczęły swoją działalność o godz. 7,50 i po upływie pół godziny przeznaczony na załatwienie spraw formalnych, otwarto biura dla głosujących. Napływ głosujących już od wczesnych godzin był bardzo duży. Na ulicach stosunkowo mało widziało się żandarmerji i policji. Wewnątrz lokalów wyborczych procedura odbywała się w myśl ustalonych przepisów. Ceremonja ta nosiła charakter dość automatyczny, gdyż odbywała się w zupełnej ciszy według wskazówek, znajdujących się wewnątrz lokalów. Wszelkie gesty, wszelkie słowa są wewnątrz lokalów wyborczych surowo wzbronione. Wyborcy częstokroć, by złożyć swój głos, musieli przebywać prawdziwie zaspy śnieżne, jakie potworzyły się w ciągu nocy na skutek srożącej się śnieżycy.

O ile w godzinach porannych frekwencja głosujących była bardzo duża, o tyle w godzinach popołudniowych zmniejszyła się tak, że biura wyborcze świeciły pustkami. Fakt ten do pewnego stopnia tłumaczy się tem, że front niemiecki polecił swoim

zwolennikom oddać głosy w godzinach rannych. Do godz. 16,30 według pobieżnych obliczeń frekwencja głosujących w Saarbrücken i najbliższej okolicy wynosiła około 95%. Do godzin wieczornych na całym terytorjum, objętem plebiscytem nie zanotowano żadnych incydentów.

Zwolennicy frontu lewicowego i frontu niemieckiego spotykali się przed lokalami wyborczymi w zupełnym spokoju, powstrzymując się od wszelkich wystąpień zewnętrznych o charakterze agitacyjnym jak i od wszelkich wzajemnych wrogich manifestacji.

Saarbrücken. W miejscowości Beckingen duże wrażenie wywołała śmierć w lokalu wyborczym pewnej kobiety, która po oddaniu głosu prawdopodobnie wskutek wielkiego wzruszenia dostała ataku serca i zmarła.

Saarbrücken. W Saar Louis aresztowano w sobotę wieczorem niejakiego Lewy'ego, członka frontu ludowego. W samochodzie Lewy'ego znaleziono większą ilość naboju rewolwerowych i petard.

(Dalszy ciąg na str. 2.)

kredytowych do odzyskania całej należnej im kwoty. Redukcja tej kwoty może być dokonana w zasadzie tylko w drodze dobrowolnego układu między dłużnikiem i jego wierzycielami. W nielicznych tylko wypadkach (np. dla długów z tytułu kupna ziemi, z działów rodzinnych czy dla długów lichwiarskich) dopuszczono możliwość redukcji długu mocą orzeczenia urzędu rozjemczego, nigdy zaś mocą ustawy. Ustawą Państwo zredukowało tylko te długi, które zaciągnię-

te były z kapitałów, będących własnością Państwa, a więc m. in. należności wobec Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Dając więc ulgi dłużnikowi uszanowano prawa wierzycieli. Dano wierzycielom możliwość stopniowego odzyskania ich należności, które w dotychczasowym stanie rzeczy były w znakomitej większości zamrożone. Jednocześnie wzmocniono rygory karne dla tych dłużników, którzy nie będą płacić pomimo zastosowania ulg.

Wydaje się, że droga uregulowania stosunków kredytowych obrona została właściwie. Od zrozumienia tej drogi przez wierzycieli i od rozsądnego wykorzystania przez dłużników przyznanych im ulg, przy wzmożeniu wysiłków w kierunku punktualnego regulowania płatności tych długów, które w wyniku zastosowania ulg pozostaną do płacenia, zależeć będą skutki podjętej akcji.

J. R-ski.

Skróty

Z KRAJU.

+ Do Gdyni płyną trzy statki z ładunkiem pomarańcz. Ogółem przybędzie 170 wagonów pomarańcz i 35 wagonów mandarynek. Tak wielki transport spowoduje obniżkę cen.

+ Na Polesiu organizowane są oblawy na wilki, które pojawiły się tam w dużych stadach. Wilki na Pokuciu występują zaczepnie wobec ludzi.

+ Dnia 12 min. Beck wyjechał do Genewy, na sesję Rady Ligi Narodów.

+ Kusociński, z powodu przeziębienia i niemożności trenowania się, wskutek mrozów, zamiast do Ameryki na zawody „Sokoła” ma wyjechać na Rivierę dla odpoczynku.

+ Jadwiga Jędrzejowska, mistrzyni Polski w tenisie przeniosła się do Warszawy.

+ W Krakowie wybuchł pożar w fabryce „Iskra — Karmański”. Straty są wielkie.

Z ZAGRANICY.

+ Wyniki plebiscytu w zagłębiu Saary, będą nie wcześniej znane, niż o godz. 8 rano we wtorek.

+ Litniczka amerykańska Amelja Earhart dokonała lotu Honolulu — Oakland.

+ Niemieckie sfery urzędowe zaprzeczają wiadomościom o dokonaniu rzekomo zamachu na Hitlera i przeprowadzaniu czystki w kierowniczych szeregach hitlerowskich na Śląsku.

+ W robotniczej dzielnicy Paryża doszło do krwawych bójek między członkami „Croix de Feu” a robotnikami. Policja aresztowała 80 uczestników bójki.

+ Mimo zakazu policji francuskiej — urzędzenie marszu głodnych na Paryż ruszyło z różnych miejscowości bezrobotni. Po przybyciu do Paryża, policja z wyjątkową brutalnością rozpraszała demonstrantów.

+ W górnym biegu Amuru zanotowano temperaturę — 50° C.; na Krymie temperatura wynosiła tegoż dnia + 18° C.

+ Sztafeta sowieckich narciarzy wyruszyła w składzie 12 mężczyzn i 5 kobiet dnia 6. I. z Leninkanu do Erivam. Po osiągnięciu szczytu Alager brak jakichkolwiek znaków życia. Z Erivamu wyruszyła ekspedycja ratunkowa.

+ Ogromny pożar nawiedził chińskie miasto Sahai. Pastwą płomieni padło 500 domów.

NIE WOLNO OKRADAĆ SĘDZIEGO.

WARSZAWA. W 6-tych oddziałach sądu grodzkiego przy ul. Długiej w czasie serji rozpraw przeciwko złodziejom skradziono futro sędziemu. Kradzieży dokonano w gabinecie sędziego. Złodziej otworzył przy pomocy wytrycha szafę i zrabował futro, wartości 1000 złotych.

Po 2 dniach do komisariatu przyszedł posłaniec z futrem i listem, w którym złodziej przeprosza sędziego za „nietakt”, poświadczony przez jakiegoś nowicjusza, który nie wiedział, że tyka złodziejska nie pozwala okradać sędziego w czasie urzędowania.

Sytuacja robotników polskich w Belgii

Ostatnio wiadomości prasowe o stosowanych przez rząd belgijski masowych wydaleniach robotników polskich z Belgii, wywołały zrozumięte zaniepokojenie wśród tamtejszej naszej emigracji. Celem wyjaśnienia tej sprawy interwenjował polski charge d'affaires w Brukseli u władz belgijskich, od których otrzymał uspakajające wyjaśnienia, że rząd belgijski nie ma bynajmniej zamiaru szkanować robotników cudzoziemców, a tem mniej wydawać specjalne zarządzenia przeciw robotnikom polskim. Rząd belgijski pragnie wyłącznie zmniejszyć wydatki skarbu państwa zastępując w miarę możliwości robotników cudzoziemskich przez bezrobotnych robotników belgijskich, otrzymujących zapomogi ze źródeł państwowych i samorządów. Rozporządzenie wykonawcze w tej sprawie ma być opracowane w ścisłym porozumieniu ze związkami pracodawców i robotników.

W każdym razie środki przewidziane przeciw robotnikom cudzoziemcom mają być podjęte tylko w tym wypadku, jeżeli w danym przemysle będzie dość niezatrudnionych robotników belgijskich, aby niezwłocznie zastąpić zwolnione kontyngenty robotników cudzoziemskich. Jest to ważne ze względu na fakt, że większość górników polskich pracuje w Limburgii, gdzie bezrobotnych górników belgijskich wogóle niema. (Iskra).

GŁOSOWANIE W ZAGŁĘBIU SAARY.

(Patrz strona 1.)

Saarbrücken. Procedura składania głosów była następująca: Głosujący wprowadzani byli do lokali po trzy osoby. Głosujący wręczali przewodniczącemu swoje legitymacje wyborcze i dokument tożsamości. Przewodniczący oglądał numer legitymacji, a protokolant sprawdzał nazwisko. Jeżeli wszystko się zgadzało, przewodniczący komisji wręczał głosującemu kartkę wyborczą i kopertę i wskazywał mu jedną z kabin izolacyjnych. Tam głosujący wypisywał krzyżyk w kółko przy jednym z trzech pytań: utrzymania obecnego stanu prawnego, przyłączenia do Francji, bądź przyłączenia do Niemiec, poczem wracał i oddawał kopertę przewodniczącemu, który wrzucił ją do urny. Dokument tożsamości po ostemplowaniu zwracano głosującemu, legitymację wyborczą zatrzymywała komisja. W pobliżu lokali wyborczych znajdowały się posterunki sanitarne Czerwonego Krzyża, które zaopiekowały się w różnych miejscach bezpłatne rozdawnictwo herbaty. Głosowanie odbywało się wszędzie w całkowitym spokoju.

Saarbrücken. Agencja Havasa donosi, że w pobliżu miejscowości granicznej Grossrosseln patrol żandarmerji zatrzymał w nocy samochód, należący do frontu niemieckiego. Pasażerowie tego samochodu wydali się żandarmerji podejrzani. W czasie pobieżnej rewizji stwierdzono, że owi pasażerowie wiozą kilka kilogramów gwoździ. Pasażerów samochodu po wylegitymowaniu wypuszczono na wolność. Według przypuszczeń, pasażerowie tajemniczego samochodu zamierzali rozrzucić gwoździe na drodze, by w ten sposób uniemożliwić dojazd samochodów, wiozących uprawnionych do głosowania z terytorjum Francji.

Saarbrücken. Przebieg głosowania na całym terenie Saary do godzin wieczornych był zupełnie spokojny. Przed południem przybyły ostatnie pociągi specjalne, wiozące uprawnionych do głosowania z zewnątrz, w ogólnej liczbie 15, z czego 2 przybyły z Francji. W ciągu całego dnia liczne pociągi, tramwaje, autobusy i samochody ciężarowe przewoziły bezpłatnie obywateli Saary, uprawnionych do głosowania w innych miejscach, które zamieszkują. Ogółem około 80.000 ludzi musiało udać się do tych miejscowości, w których zamieszkiwali w r. 1919.

We wszystkich lokalach wyborczych panował spokój. Na ulicach wyczuwano się uroczysty nastrój. Ścisła dyscyplina była wszędzie przestrzegana. W miastach i wsiach zagłębia Saary panował nastrój odświętny. Wszystkie domy były ozdobione zieloną. W niektórych miejscowościach wybudowano łuki triumfalne. W innych całe ulice obsadzono małymi choinkami. Na murach pełno plakatów frontu niemieckiego, natomiast bardzo rzadko widzi się afisze na rzecz status quo. Wszędzie pełno młodych ludzi z opaskami służby porządkowej frontu niemieckiego, podczas gdy z frontu ludowego nie widać nikogo. Na granicy niemieckiej panował wielki ruch. Przez jedną tylko stację graniczną przejechało w ciągu trzech ostatnich dni około 2.500 samochodów, z uprawnionymi do głosowania, przyczem zanotowano przejazd wielu chorych. Na granicy zorganizowano specjalne posterunki sanitarne. Ilość głosów unieważnionych jest minimalna.

Paryż. Agencja Havasa donosi z Saarbrücken, że plebiscyt został zakończony. Nigdzie nie zanotowano w ciągu dnia żadnego incydentu. — W Saarbrücken liczba głosujących sięgała 99% uprawnionych do głosowania.

wała obecnie praktykę i zamieszkiwała w klinice neurologicznej. Ciężko rannym samobójcą i mordercą śp. Targowskiej okazał się Tadeusz Jost, pochodzący również z Torunia. Przy denacie znaleziono legitymację studenta Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, zamieszkałego w Warszawie przy ul. Pańskiej Nr. 105. Jost przewieziony na oddział chirurgiczny w szpitalu św. Łazarza w Krakowie zmarł o godzinie 6-tej nad ranem, nie odzyskawszy przytomności.

POD WILNEM POCIĄG ROZTRZASKAŁ SAMOCHÓD WOJSKOWY.

Wilno. 12. I. — W piątek wieczorem pod Wilnem wydarzyła się katastrofa. Około godziny 8-mej na otwartym przejeździe kolejowym w Porubanku pociąg osobowy zderzył się z samochodem ciężarowym 5 pułk. lotn. Skutkiem zderzenia podwozie zostało zupełnie zdruzgotane. Kierowca szeregowiec Witold Ejsmond doznał ogólnych potłuczeń a znajdujący się przypadkowo w pobliżu elektromonter Kazimierz Kucewicz doznał licznych kontuzji głowy i skomplikowanych obrażeń kolana. Rany obu jednak nie są groźne.

Z polityki

Niemcy u siebie

Cała uwaga Niemiec jest nastawiona obecnie oczywiście na plebiscyt saarski, na zagadnienie możliwości ewentualnego podziału, tak, jak się to stało ze Śląskiem i oczywiście na jaknajwiększą propagandę. Bezpośrednio przed dniem plebiscytu wygłosił wielką mowę przez radio kanclerz Hitler, składy zaś na terenie Saary przygotowały ogromną ilość chorągiewek ze swastyką, girland, wieńców itp., aby natychmiast uroczyście uczcić zwycięstwo.

Ale są inne sprawy. Tak np. wyrzekanie się przez wodza Rzeszy kursu narodowo-socjalistycznego i wyraźne zbaczanie na prawo, ku przemysłowcom i Reichswehrze, nie ulega dziś żadnej wątpliwości. Ostatnie dymisje rozmaitych zaufanych działaczy hitlerowskich jeszcze rozmaicie można sobie było tłumaczyć, ale niesposób już pominąć nielaski właściwego przywódcy ruchu nar. socj., prof. Federa, który był mistrzem obecnego kanclerza Rzeszy, twórcą programowej deklaracji partii i, co dziwniejsze, miał numer legitymacji partyjnej: „3”, podczas, gdy legitymacja Hitlera nosiła numer siódmy. Drobiazg ten świadczy jednak o zasługach dymisjonowanego dygnitarza, który pozatem oddał wielkie usługi ruchowi, pisząc liczne propagandowe książki, apoteozujące wodza.

A ub. tygodniu otrzymał dymisję także min. wyżywienia Rzeszy Darre spowodu zamierzonego połączenia min. wyżywienia z min. gospodarki, na którego czele stoi Schacht. — A wiadomo przecież, że Darre był ideologiem hitlerowskim i twórcą słynnej ustawy o zagrodach dziedzicznych, czyli majoracie chłopskim, jako „źródło krwi niemieckiej”.

Olbrzymia manifestacja w Operze Berlińskiej, na którą nie zaproszono ani korpusu dyplomatycznego, ani przedstawicieli prasy krajowej i zagranicznej, oraz przemówienie Hitlera, które tylko w bardzo ogólnikowym streszczeniu dostało się do prasy — wszystko to jest owiane dużą tajemnicą. Ponieważ jeszcze dla uczczenia tego momentu zakazano przelotu samolotów nad Berlinem — niektórzy publicyści dopatrują się w tem zawiązku drugiej nocy 30 czerwca. Była ona zwrócona przeciwko oddziałom szturmowym S. A., tym razem natomiast chodzi o oddziały S. S. umundurowane czarno, prawdziwą arystokrację hitlerowską. Obecnie, do coraz większych wpływów dochodząca Reichswehra wydała wyrok śmierci na „konkurencyjne oddziały”, w wielu miastach doszło podobno do jawnych utarczek, kiedy Reichswehra chciała skonfiskować broń szturmówek.

POMARAŃCZE W DETALU PO 1 ŻŁ. 30 GR. KILOGRAM

Gdynia. Dnia 11 bm. odbyła się z wolnej ręki na aukcjach owocowych sprzedaż 6.000 skrzynek pomarańcz hiszpańskich po cenie 90 gr. za kilogram loco magazyn Gdynia. Pomarańcze te powinny być sprzedawane w kraju po 1 zł 30 gr za kilogram w handlu detalicznym. (Iskra)

KROWY REKORDZISTKI

Jak z drukowanego za ub. rok sprawozdania Kola Kontroli Obór wynika, najwyższą wydajność mleka w Polsce osiągnęła krowa Sara, rasy nizinnej c. b., z obory p. J. Kozuchowskiego w maj. Brudzyń, woj. łódzkie, która dała w ciągu roku 15.027 kg mleka, co odpowiada 404,14 kg tłuszczu, przy 3,10%.

Dla porównania dodajemy, że za przeciętnie dobrą wydajność uważa się około 3.500 kg mleka rocznie od krowy, przy wyżej niż 3,15% tłuszczu.

Również bardzo poważną mlecznością szczyt się mogą krowy: Fajbja z obory p. T. Wyganowskiego, maj. Gołębiówko, woj. Pomorskie, dała 10.754 kg mleka, co odpowiada 400 kg tłuszczu, przy 3,72% oraz Iwonka z tej samej obory — 9.160 kg mleka — 346 kg tłuszczu — 3,77%.

W oborach mniejszej własności na Pomorzu wybiła się na czoło obora p. B. Żuralskiego z Rożentalu, pow. Lubawa, która przy 6 krowach osiągnęła przeciętną wydajność 5.233 kg mleka, co odpowiada 168 kg tłuszczu przy 3,19%.

Noworoczne awanse wśród nauczycieli

Na dzień 1-szy stycznia rb. awansowało ogółem przeszło 24 i pół tysiąca nauczycieli do wyższej kategorii służbowej. Pobory nauczycieli awansowanych, po odjęciu dodatków wyrównawczych, zwiększone zostały o około 70.000 zł miesięcznie, co wynosi średnio na każdego nauczyciela 58 zł miesięcznie.

W szkolnictwie powszechnym awansowało ogółem 25.278 nauczycieli, w tem w okręgu poznańskim z X do IX kat. — 2.623 nauczycieli, z IX do VIII kat. — 375 nauczycieli, z VIII do VII — 307 nauczycieli.

W zakładach kształcenia nauczycieli awansowało ogółem 219 nauczycieli; w tem w okręgu poznańskim z X do IX kat. — 1, z IX do VIII kat. — 7, z VIII do VII kat. — 15, z VII do VI kat. — 27.

W szkolnictwie średnim awansowało ogółem 956 nauczycieli; w tem w okr. szkolnym poznańskim z X do IX kat. — 2 nauczycieli, z IX do VIII kat. — 67 nauczycieli, z VIII do VII kat. — 72 nauczycieli, z VII do VI kat. — 90 nauczycieli.

W szkolnictwie zawodowym awansowało ogółem 111-tu nauczycieli; w tem w okręgu poznańskim — z X do IX kat. — 1 nauczyciel, z IX do VIII kat. — 7 nauczycieli, z VIII do VII kat. — 5 nauczycieli, z VII do VI kat. — 16 nauczycieli.

W szkolnictwie rolniczym awansowało ogółem 58 nauczycieli, a w tem w okręgu poznańskim z VII do VI kat. — 2 nauczycieli.

KRWAWY DRAMAT MIŁOSNY.

KRAKÓW. W Krakowie na ulicy Kopernika przed gmachem kliniki neurologicznej rozegrał się krwawy dramat, którego ofiarą padło dwoje młodych ludzi. Spóźnieni przechodnie po usłyszeniu kilku strzałów rewolwerowych znaleźli przed bramą kliniki zabita młodą kobietę oraz leżącego w agonji młodego mężczyznę.

Jak wykazały dochodzenia policyjne zabita jest 24-letnia Zofja Targowska, absolwentka medycyny uniwersytetu Jagiellońskiego, pochodząca z Torunia, która odby-

Usunął zatem z gospodarstwa 8 krów, z czego następnie wyniknął protokół i rozprawa w Sądzie Grodzkim.

Sąd był zdania że podobnych żartów nie można robić i skazał Witkowskiego na 1 miesiąc aresztu, zawieszając mu karę na dwa lata.

Z powiatu

WALNE ZEBRANIE Z. S.

CZYSTOCHLEB Dnia 30 grudnia 1934 r. w lokalu szkoły Powszechnej w Czystochlebie odbyło się walne zebranie Z. S. oddział Czystochleb. Po zagajeniu, odczytaniu protokołu i odczytaniu komunikatów Pow. Zarządu ZS. wybrano komisję rewizyjną, która po zbadaniu ksiąg, złożyła sprawozdanie kasowe przedstawiające się: w dochodach 410,05 zł., w rozchodach 345,77 zł., pozostałość 64,28 zł. na rok 1935. — Księgi prowadzone były należycie w porządku. Obw. prezes złożył sprawozdanie z działalności oddziału: zebrań miesięcznych odbyło się 10, zebrań zarządu 8, ćwiczenia i wykłady odbywały się 2 razy tygodniowo. Oddział liczy obecnie 18 członków, zdobył 11 odznak POS. oraz 11 odznak strzeleckich w tem 2 II. klasy, również zdobył na strzelaniu powiatowym dyplom strzelecki. —

Staraniem Zarządu, oddział uzyskał z Gminy teren torfowy, który własnymi siłami wyekspluatował, zasilał przez to kasę. — Skompletowano 11 umundurowań. — Zakupiono potrzebne książki jak kasowa, protokolarz i ewidencyjna.

Po zdaniu sprawozdań uchwalono ustępującemu Zarządowi absolutorjum i po stwierdzeniu dostatecznej ilości głosów przystąpiono do wyboru nowego zarządu Z przedstawił trzech kandydatów na prezesa, obrano tajemnym głosowaniem dotychczasowego prezesa ob. Wiśniewskiego Jana z Czystochlebia, wiceprezesa ob. Wiśniewskiego Wacława, sekretarzem Słoniawskiego Zygmunta, skarbnikiem ob. Korkowskiego Jana, refer. wych. ob. Neumanna Antoniego, komendantem ob. Zarzyckiego Stanisława i zastępcy komendanta ob. Wiśniewskiego Józefa.

W wolnych głosach ob. Prezes i ob. sekretarz zachęcali członków do dalszej pozytywnej pracy dla dobra Ojczyzny i ZS. podkreślając duży dorobek w pracy nad rozwojem ZS. na tym terenie w ubiegłym roku.

GWIAZDKA DZIECI SZKOLNYCH

STANISŁAWKI Dnia 6. I. br. wieczorem odbyła się w miejscowej szkole tradycyjna „Gwiazdka” na której program dzięki wyteżonej pracy p. Budniewskiego naucz. składały się: deklamacje dzieci szkolnych, śpiewy, tańce kraśnoludków i „Krakowiak” oraz przedstawienie pt. „U króla Heroda”.

Zaznaczyć należy że milusińscy wywiązali się ze swych ról znakomicie, za co licznie przybyła publiczność obdarzała młodych aktorów długo niemilkającymi oklaskami.

Na koniec nie mało humor wywołał swym ukazaniem się obłożony paczkami „Gwiazdor”, który sownie obdarzył dzieci stosownymi podar-

kami, Panu Budniewskiemu należy się tą drogą szczerze uznanie i staropolskie „Bóg zapłać!”

KRADZIEŻE

UCIAŻ, Zimno doskwierało Wołowiczowi Piotrowi i Wildowi Henrykowi. By się ogrzać, rozebrali płot p. Kućmy Jana. Policja jednakże spisała protokół.

Na szkodę Mickiewicza Jana skradł jakiś amator o delikatnym podniebieniu 4 gęsi i 4 kaczki. Policja jednakże jest na śladzie — w którym garnku spoczęły biedne stworzenia.

CZEGO NIE KRADNĄ?

BĄGART. Na szkodę dzierzawczyni p. Warnogowej Apolonji — 3 worki siewki skradł właściciel gospodarstwa Szczodrowski Jan.

GWIAZDKA K. S. M.

WIELKIE RADOWISKA. W święto Trzech Króli odbyła się doroczna Gwiazdka Kat. Stowarzyszenia Młodzieży. Obrzęd rozpoczął się śpiewem: W żłobie leży... potem ks. prob. Dr. Łęgowski w wzniosłym przemówieniu stawiał młodzieży jako wzór godny naśladowania Chrystusa Młodzieńca i poświęcił oplatki. Wszyscy obecni łumali się oplatkiem składając sobie odpowiednie życzenia. Na zakończenie obrzędu druchna Leokadja Chachowska w piękny sposób powitała ks. Proboszcza oraz gości i zaprosiła wszystkich do wspólnej kawy, którą przygotowały druchny. Ciastka, placki i torty upiekły druchny same i wykazały, że umieją nie tylko dobrze deklamować i w teatrzykach grać, ale także sprawnie w kuchni się zawiązać.

Podczas kawy wystąpili na scenie z monologami druch Teofil Klawczyński i druchny Przyziolkowska i Gryczkowska.

Po kawie młodzież wystawiła wesołą sztukę teatralną pod tyt.: Marek Łopian. Gra była doskonała, jak to zresztą jest już dobrą tradycją u młodzieży radowskiej. Mile były piosenki wojskowe i legionowe. Przedstawieniem kierował sprawnie p. Witold Głowacki. Gry towarzyskie zakończyły wieczornicę, która uczestnikom zgotowała kilka rozkosznych chwil.

Kowalewo

GWIAZDKA RODZINY KOLEJOWEJ.

W dzień święta Trzech Króli obchodziła Rodzina Kolejowa Kowalewo - Pom. swoją doroczną „Gwiazdkę”. O godz. 6-tej wieczorem, poczekalnia 5-ciej klasy zaczęła zapelniać się publicznością: kolejarze z rodzinami, oraz zaproszeni goście. Miejsca reprezentacyjne zajęli: ks. dziekan Puppel, p. Adamczak, sekretarz miejski w zastępstwie p. burmistrza Kosseka, Dr. Szymański, prezes Rodziny Kolejowej, naczelnik stacji p. Zygmunt Komorowski, asesor Okręgowej Dyrekcji PKP. p. Pawłowski i kierownik szkoły p. Gierszewski.

Prezes Rodziny Kolejowej p. Dr. Szymański przywitał na wstępie zebranych w

serdecznych słowach, podając równocześnie program wieczoru.

Na zaimprovizowanej scenie odegrały dzieci kolejarzy obrazek sceniczny pt.: „Marysia w niebie”. Oczom zebranych ukazał się hufiec aniołków, przyjmujący duszę zmarłej sierotki Marysi do swego grona.

Następnie ten sam zespół dał inscenizację wiązanki kolend, pomysłu p. Dr. Szymańskiego, zawierającą plastyczny obraz Narodzenia Bożego Dziecięcia, pokłonu Pastryki i hołdu Trzech Królów. Całość produkcji scenicznej, starannie wyreżyserowana przez p. asesora Pawłowskiego, przy stosownej i gustownie wykonanej dekoracji, wykonanej przez p. Modrzyńskiego, sprawiła na obecnych bardzo dobre wrażenie. Role maleńkich amatorów, niektóre nawet stosunkowo trudne, były treściowo i formalnie dobrze opanowane i bardzo ładnie wykonane, co jest szczególną zasługą p. Dr. Szymańskiego, jako organizatora i p. asesora Pawłowskiego, jako reżysera i kierownika technicznego.

Staraniem Pań z Rodziny Kolejowej odbyła się kawa, podczas której rozdano obecnym wdowom i sierotom po poległych kolejarzach, podarunki gwiazdkowe wartości około 120 złotych, zebranych z dobrowolnych składek kolejarzy. Ks. dziekan Puppel, poświęcając i dzieląc się oplatkiem z obecnymi, wygłosił piękne przemówienie. Czeigodny pasterz omówił ideologiczną stronę Bożego Narodzenia, poczem przykładami z życia zobrazował smutną dolę wdów i sierót, podkreślając piękne czyny humanitarne, jakimi poszczycić się może Rodzina Kolejowa w Kowalewie w stosunku do wdów i sierot kolejarzy.

Istotnie! — Przypaść trzeba, że w tej organizacji panuje szczególna atmosfera zgody i współdziałania wszystkich członków, oraz praca dla dobra młodego pokolenia i Państwa Polskiego. Jest to bezsprzeczna zasługa p. Dr. Szymańskiego, który dzięki swoim wysokim zaletom umysłu i charakteru, zdołał utworzyć szersze grono pan i pań, pracowników społecznych z idei, których hasłem jest Reymontowska dewiza: „żyć, to działać, rozlewać po świecie talent, energię, uczucie; pomagać w czasie teraźniejszym pokoleniom przyszłym”.

Z całej Polski

— **POZNAŃ**. (Morderca Wyrembek ujęty na drodze między Lubienią a Starą Łąką). Wyrembek, morderca śp. posterunkowego Szalkowskiego, został ujęty po przeszło 5-dniowej obławie, a w 14 dni po dokonaniu morderstwa. W czasie zetknięcia się policji z bandytą wywiązała się strzelanina, w czasie której Wyrembek trafiony został w głowę. Do rannego wezwano księdza; Wyrembek jednak odmówił przyjęcia ostatnich Sakramentów. Dopiero na skutek namowy ze strony księdza zgodził się przyjąć ostatnie namaszczenie. Obok łóżka rannego ustawiono zdwojone posterunki. W ten sposób zakończyła się pełna dramatycznych

momentów obława policji na mordercę śp. posterunkowego Szalkowskiego. Do łóżka rannego przybył jeszcze w niedzielę sędzia śledczy Norsk. Wyrembek mimo ciężkiej rany nie stracił swej hardości. Oświadczył policji dumnie, że przez niego jeszcze nikt ani pół godziny w kryminale nie siedział i siedzieć nie będzie. „Ne powem czego” — zakończył przesłuchanie. Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili — Wyrembek znajduje się jednak w agonii.

Kącik radiowy

Wtorek, dnia 15. 1. 1935 r.

6,45 Audycja poranna; 12,10 Koncert; 12,45 Jak pitrasiliśmy jajecznicę opow. dla dzieci młodszych; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 Dalszy ciąg koncertu; 15,45 Godzina rezerwisty 16,45 Skrzynka pocztowa PKO.; 17,25 Dola i niedola nauczyciela wiejskiego; 17,35 Recital śpiewaczy; 17,50 Skrzynka pocztowa techniczna; 18,00 Wiadomości rolnicze; 18,15 Koncert kameralny z Poznania; 18,45 Widzenia bliskie i dalekie; 19,00 Muzyka lekka; 19,20 Pogadanka aktualna; 19,30 Dalszy ciąg muzyki lekkiej; 19,50 Wiadomości sportowe; 20,00 Drobiazgi instrumentalne; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Jak pracujemy w Polsce; 21,00 Pastorałka; 22,30 Koncert reklamowy; 22,45 Rasizm w świetle badań naukowych; 23,05 Muzyka taneczna. —

Środa, dnia 16. 1. 1935 r.

6,45 Audycja poranna; 12,10 Koncert; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 Arje operowe; 16,00 Rewja; 16,45 Chwilka pytań; 17,00 Arje operetkowe; 17,25 Lekceważenie pracy domowej; 17,35 Recital śpiewaczy; 17,50 Poradnik sportowy; 18,00 Skrzynka pocztowa rolnicza; 18,15 Trio fortepianowe; 18,45 Odczyt gospodarczy; 19,00 W krainie kołysanek; 19,20 Pogadanka aktualna; 19,30 Utwory na ksylofon; 19,50 Wiadomości sportowe; 20,00 Wieczór romansów cygańskich; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Jak pracujemy w Polsce; 21,00 Koncert Chopinowski; 21,30 Odczyt w języku angielskim; 21,40 Recital skrzypcowy; 22,00 Koncert reklamowy; 22,15 Muzyka taneczna.

Ruch Towarzystw

— **BACZNOŚĆ BRACTWO STRZELECKIE!**

We wtorek dnia 15 stycznia br. o godz. 7,30 wiecz. odbędzie się w Hotelu brata St. Klimka „Nadzwyczajne Zebranie”. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

O przybycie wszystkich braci prosi

ZARZĄD

Wydawca: Bolesław Szczuka. Redaktor odpowiedzialny: Adam Szczuka, Wąbrzeźno, Mickiewicza 1. — Drukiem: Zakłady Graficzne Bol Szczuki — Wąbrzeźno Pomorze.

...Nie pomogą próżne żale —
Firmę w „Głosie” trza polecić!
Kto ogłoszeń nie zna wcale —
Wciąż golizną będzie świecić!!!

Do Km. 1637/54.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 16 stycznia 1935 r. o godzinie 9,30 sprzedawać będę w drodze publicznej licytacji w Kowalewie u p. Bronisława Dzwonkowskiego najwięcej dającym za gotówkę następujące przedmioty:

1 młocznik motorowy, 1 lokomobilę „Kuston”, których łączna suma oszacowania wynosi 1,700,— zł.

I—) **WACŁAW KOZŁOWSKI**,
Komornik Sądu Grodzkiego w Kowalewie.

Listy wypłat

(według nowego rozporządzenia)
dla przedsiębiorstw są do nabycia w eksp.

„Głosu Wąbrzeskiego”

PIECZĄTKI
różnego rodzaju
kauczukowe i metalowe
sztywne i mosiężne
na drzwi i firm.
dostarcza
najtaniej

Głos Wąbrzeski
B. SZCZUKA
Wąbrzeźno, Pom.

Otworzyłem

skład rzeźniczy przy
ul. Matejki 13 i proszę
o łaskawe poparcie mego
przedsiębiorstwa

Konrad Ewald

25 zł nagrody

dam znalazcy koca
zgubionego w nocy z niedzieli
na poniedziałek (6-7 stycznia)
na szosie Okonin-Radzyn-Jarantowice-
Wąbrzeźno

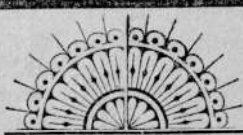
E. Zieliński
Wąbrzeźno

Wolności 15 tel. 108

Unieważniam

skradzioną książeczkę
wojskową wydaną przez
P. K. U. Toruń rocznika
1905

Bruno Laabs
Wronie

KINO
dźwiękowe
SŁOŃCE

Książnica Kopernikańska
w Torunlu

Dziś i dni następne o godz. 8,15 turniej śmiechu, piosenki i tańca. Splot pikanterji humoru i werwy

Wiosenna Parada

Dziś
w hotelu pod Orłem transmisja śpiew Klepury
Codziennie Koncert — Dancing